

Lovforslag nr. L 277. Fremsat den 27. april 1993 af Jan Kørpe Christensen (FP), Kim Behnke (FP), Tom Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP), Kirsten Jacobsen (FP) og Pia Kjærsgaard (FP)

Forslag

til

Lov om et HIV-opsporings- og -forebyggelsesråd og et HIV-politisk Forum

§ 1. Sundhedsministeren nedsætter pr. 1. august 1993 et uafhængigt HIV-opsporings- og -forebyggelsesråd.

Stk. 2. Rådet har inden for områderne forebyggelse og opsporing af HIV-smitte til opgave at

- 1) følge udviklingen i HIV-opsporingsarbejdet og -forebyggelsesindsatsen såvel i sundhedssektoren som i andre samfundssektorer,
- 2) overvåge og vurdere den offentlige HIV-opsporings- og -forebyggelsesindsats og at stille forslag til HIV-opsporings- og -forebyggelsesinitiativer,
- 3) danne forum for gensidig orientering om offentlige og private HIV-opsporende og -forebyggende initiativer,
- 4) medvirke til at skabe debat om prioriteringer og metoder på smitteopsporings- og forebyggelsesområdet,
- 5) udrede, hvorledes det opsporende og forebyggende arbejde kan udføres under hensyntagen til i størst muligt omfang at sikre de HIV-smittedes og øvrige involveredes personlige integritet og
- 6) overvåge og vurdere det internationale offentlige samarbejde vedrørende HIV-smitteopsporings- og -forebyggelsesindsatsen og at stille forslag til internationalt samarbejde vedrørende opsporings- og forebyggelsesinitiativer.

§ 2. HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet består af 27 medlemmer, som beskikkes af sundhedsministeren. Rådet sammensættes på følgende måde:

- 11 medlemmer udpeges af Folketinget,
- 1 medlem udpeges af Praktiserende Lægers Organisation,
- 1 medlem udpeges af Foreningen af Specialpraktiserende Læger,
- 1 medlem udpeges af Foreningen af Yngre Læger,
- 1 medlem udpeges af Dansk Sygeplejeråd,
- 1 medlem udpeges af Sygehjælpernes Brancheklub under Dansk Kommunal Arbejderforbund,
- 1 medlem udpeges af Dansk Politiforbund,
- 1 medlem udpeges af Dansk Tandlægeforening,
- 1 medlem udpeges af Advokatrådet,
- 1 medlem udpeges af Den Danske Dommerforening,
- 1 medlem udpeges af Kommunernes Landsforening,
- 1 medlem udpeges af Amdsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg Kommuner i forening,
- 1 medlem udpeges af Danmarks Lærerforening,
- 1 medlem udpeges af Dansk Teknisk Lærerforening,
- 1 medlem udpeges af Handelsskolernes Lærerforening,
- 1 medlem udpeges af Gymnasieskolernes Lærerforening, og
- 1 medlem udpeges af Den Danske Præsteforening.

Stk. 2. Sundhedsministeren kan efter forhandling med HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet træffe beslutning om at udvide rå-

dets medlemstal eller ændre sammensætningen.

Stk. 3. Rådets medlemmer beskikkes for en periode på indtil 3 år. Formanden udnævnes af sundhedsministeren blandt rådets medlemmer, og næstformanden udnævnes af Folketinget blandt rådets medlemmer.

Stk. 4. Rådet fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 3. HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet afgiver hvert år en beretning om sin virksomhed og en vurdering af den offentlige opsporende og forebyggende indsats til Folketinget og sundhedsministeren.

Stk. 2. Rådet fremsætter i øvrigt sine forslag over for Folketinget og sundhedsministeren.

§ 4. Sundhedsministeren nedsætter under HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet et sagkyndigt HIV-politisk Forum, som har til opgave at styrke indsatsen over for begrænsning af udbredelsen af HIV- og AIDS-smitte.

Stk. 2. HIV-politisk Forum består af mindst 9 medlemmer, der udpeges af sundhedsministeren.

Stk. 3. HIV-politisk Forum sammensættes på følgende måde:

2 medlemmer udpeges efter indstilling fra Sundhedsstyrelsens AIDS-sekretariat,

7 medlemmer udpeges som sagkyndige inden for områderne: lægevidenskab, jura, sociologi, statistik, epidemiologi, pædagogik, psykologi og information.

Stk. 4. HIV-politisk Forums medlemmer beskikkes for en periode på 3 år. Formanden udnævnes af sundhedsministeren blandt HIV-politisk Forums medlemmer.

Stk. 5. HIV-politisk Forum fastsætter selv sin forretningsorden og arbejder uafhængigt af HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet med selvstændig sekretariatsfunktion.

§ 5. HIV-politisk Forum offentliggør hvert år en beretning, der afgives til Folketinget og sundhedsministeren, om sin virksomhed.

§ 6. Staten afholder udgifterne til HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådets virksomhed. Rådet kan modtage private donationer, som er øremærket til bestemte projekter.

§ 7. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Formålet med at nedsætte et HIV-opsporings- og -forebyggelsesråd er at skabe en større bevidsthed om det forebyggende arbejde og HIV-opsporingsarbejdet samt at give bedre mulighed for at skabe helhed og sammenhæng mellem lokalt, nationalt, internationalt, privat og offentligt HIV-opsporings- og -forebyggelsesarbejde for at opnå større effekt af forebyggelsesinitiativer og opsporingsinitiativer.

I dag arbejder bl.a. Sundhedsstyrelsen med HIV-forebyggelse og oplysning om HIV- og AIDS-smitte. Baggrunden for lovforslaget er bl.a. at sikre, at en uafhængig institution kan arbejde med de problemstillinger, der er knyttet til det stadigt stigende antal HIV-infektioner og AIDS-smittede.

HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådets opgaver er at tage initiativ til analyser og udredninger og at stimulere til forskning.

Der er behov for en orientering om den samlede opsporings- og forebyggelsesaktivitet i et uafhængigt organ. Dette lægger nærværende lovforslag op til.

Det er en almindelig politisk erkendelse, at der må finde et meget grundigt og bredt socialt, sociologisk, medicinsk, sundhedsmæssigt og økonomisk udredningsarbejde sted inden for områder, hvor alvorlige sundhedsmæssige og sociale problemer kan hindres ved en fornuftig forebyggelsespolitisk indsats.

Således er der etableret forskellige råd bl.a. med henblik på bred udredning inden for forskellige områder. I den forbindelse kan der bl.a. peges på det tidligere Alkohol- og Narkotikarådet, der har rødder tilbage fra februar 1969, hvor Kontaktudvalget vedrørende Ungdomskriminalitet blev nedsat, på Forebyggelsesrådet, der blev nedsat i 1979, og på Tobakskaderådet, der begyndte sin virksomhed i marts 1988.

I den sidste del af 1980'erne erkendtes det, at HIV- og AIDS-smitte udgør et stort samfundsmæssigt problem. I begyndelsen var det opfattelsen, at smitten fortrinsvis fandt sted i bestemte miljøer, kaldet »risikomiljøer«. I dag må det konstateres, at der

eksisterer bestemte miljøer, hvor risikoen for HIV- og AIDS-smitte er stor, men at smitten i stigende omfang spredes ved heteroseksuelle kontakter og smitemåder. Således var der pr. 31. december 1992 i Danmark anmeldt 134 AIDS-tilfælde, hvor patienten var smittet ved heteroseksuel kontakt, 20 smittet ved blodtransfusion, 9 smittet ved fødsel eller graviditet, 23 smittet ved behandling af blødersygdomme og 30 smittet på ukendt vis.

I juli 1992 blev der afholdt en AIDS-konference i Amsterdam. På denne konference præsenterede det amerikanske »The Howard Institute« tal og materiale om AIDS-epidemiens udvikling. Tallene fra »The Howard Institute« siger, at i år 2000 vil 24 millioner voksne og et ukendt antal børn have udviklet AIDS. Dette er en 10-dobling i forhold til de nuværende AIDS-tilfælde. Det nuværende antal AIDS-tilfælde anslås i 1992 til 2,6 millioner. Indtil år 1995 er antallet af AIDS-tilfælde steget med 3,8 millioner.

I Danmark var der pr. 31. december 1992 anmeldt 1.120 AIDS-tilfælde, jf. nedenfor anførte tabel.

Ifølge Sundhedsstyrelsen vurderer forskere, at der i dag er ca. 13 millioner HIV-positive i verden, og at der i år 2000 vil være et sted mellem 38 og 110 millioner HIV-smittede.

Forskerne har peget på, at hurtigere spredning skyldes den markante vækst i heteroseksuel smitteoverførsel.

I 1990 udgjorde kvindernes andel af de HIV-positive 25 pct., og i 1992 var andelen på 40 pct.

Sundhedsstyrelsen oplyser, at forskningen påviser, at 90 pct. af alle smitteoverførsler i år 2000 vil foregå gennem heteroseksuel kontakt.

På AIDS-konferencen i juli 1992 i Amsterdam kom det også frem, at flere amerikanere har AIDS-lignende sygdomme uden at være HIV-positive.

På AIDS-konferencen blev der ligeledes præsenteret nogle foreløbige resultater fra et dansk forskerhold. Resultaterne bygger på verdens hidtil største undersøgelse og omfatter 6.500 AIDS-syge fra hele Europa. Et af resultaterne fra denne undersøgelse er, at levetiden efter diagnosen sjældent er længere end tre år. Tre år efter diagnosen er 80 pct. døde.

Af ovenstående fremgår det, at udviklingen af AIDS og HIV fremover vil komme til at udgøre et meget stort problem nationalt og på verdensplan.

Flere læger har tilkendegivet, at det i relation til HIV-smitteopsporingen og -forebyggelsen var en stor fejl, at kønssygdomsloven blev ophævet i 1988. I stedet burde man have ført HIV og AIDS ind under kønssygdomslovgivningen.

Anmeldte AIDS-tilfælde i Danmark pr. 31. december 1992.

<i>Smittet ved:</i>	<i>Mænd</i>	<i>Kvinder</i>
Homoseksuel kontant	832	0
Intravenøst stofmisbrug	44	18
Homoseksuel kontakt og Intravenøst stofmisbrug	10	0
Behandling af blødersygdom . .	23	0
Blodtransfusion	9	11
Heteroseksuel kontakt	95	39
Fødsel eller graviditet	5	4
Ukendt smitemåde	28	2
	1046	74

Kilde: Sundhedsstyrelsen.

2. HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådets opgaver m.v.

Rådets primære opgave bliver aktivt at indgå i en dialog med de politisk ansvarlige om indsatsområder, mål og metoder i forebyggelsen og opsporingsarbejdet.

Rådets opgaver er ifølge lovforslaget følgende:

- at følge udviklingen i forebyggelses- og opsporingsindsatsen,

- at overvåge og vurdere den offentlige forebyggelses- og opsporingsindsats,

- at danne forum for gensidig orientering om nationale, internationale, offentlige og private initiativer og

- at skabe debat om prioritering på forebyggelses- og opsporingsområdet.

En del af rådets opgaver bliver herigennem at følge, overvåge og vurdere regeringens politik med hensyn til HIV-forebyggelse og -opsporing.

Rådet vil f.eks. kunne påpege asymmetrier i indsatsen, gøre opmærksom på, at bestemte opgaver varetages af flere ressortmyndigheder, eller fremhæve opgaver, der falder uden for de definerede ressortområder.

HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet vil få til opgave at skabe debat om prioriteringer og metoder inden for forebyggelses- og opsporingsarbejdet.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner.

Sekretariatsfunktionen for HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet påtænkes varetaget af Sundhedsministeriets departement.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Hensigten med lovforslaget er at styrke, effektivisere og samordne den forebyggelsespolitiske indsats og opsporingsindsatsen.

Det foreslås, at rådets primære opgave bliver aktivt at indgå i en dialog med de politisk ansvarlige om indsatsområder, mål og metoder i forebyggelsen og opsporingsarbejdet.

Forslagsstillerne mener, at det er vigtigt, at udviklingen i HIV-opsporingsarbejdet og -forebyggelsesindsatsen såvel i sundhedssektoren som i andre sektorer følges på et overordnet plan.

Forslagsstillerne lægger vægt på, at Folketinget modtager nye impulser udefra med hensyn til overvågning og vurdering af den offentlige HIV-opsporings- og -forebyggelsesindsats, og at Tinget modtager forslag til HIV-opsporings- og -forebyggelsesinitiativer.

Et forum for gensidig orientering om offentlige og private HIV-opsporings- og -forebyggende initiativer kan nå frem til vigtige detaljer i HIV-opsporings- og -forebyggelsesarbejdet, der ikke kan nås af institutioner, som ikke arbejder intensivt hermed.

Det er tillige vigtigt, at der skabes debat om prioriteringer og metoder på smitteopsporings- og -forebyggelsesområdet.

Forslagsstillerne finder, at et af de forhold, der er vigtigst i forbindelse med HIV-opsporings- og -forebyggelsesarbejdet er at sikre, at de HIV-smittedes og øvrige involveredes personlige integritet i størst muligt omfang sikres.

I dag pågår der intet formelt internationalt offentligt samarbejde mellem Danmark og andre lande om HIV-smitteopsporings- og forebyggelsesindsats. Forslagsstillerne mener, at et sådant samarbejde bør etableres under de mest hensigtsmæssige forhold.

Til § 2

Der er lagt vægt på, at rådet kommer til at bestå af medlemmer med medicinsk baggrund, med juridisk baggrund, med politimæssig baggrund, med kommunalforvaltningsmæssig baggrund, med undervis-

ningsmæssig baggrund, med baggrundsviden om alkohol og narkotika og med kirkelig baggrund.

Forslagsstillerne er åbne over for, at andre synspunkter kan gøre sig gældende med hensyn til sammensætningen af opsporings- og forebyggelsesrådet, og den foreslåede repræsentation kan derfor efter lovforslaget udvides eller på anden måde ændres.

Der er således medtaget en bestemmelse herom med henblik på at imødegå, at det senere viser sig, at bestemte repræsentanter, hvis deltagelse i rådet er vigtig, ikke er med i rådet.

På den baggrund vil forslagsstillerne invitere Folketingets øvrige partier til at bidrage med synspunkter og ønsker med hensyn til sammensætningen af opsporings- og forebyggelsesrådet.

Forhold, der vedrører HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådets specifikke virksomhed kan bedst bestemmes af rådet selv, hvorfor det er mest hensigtsmæssigt, at rådet selv fastsætter sin forretningsorden.

Til § 3

For at sikre, at Folketinget får kendskab til HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådets virksomhed, afgiver det hvert år en beretning om sin virksomhed og en vurdering af den offentlige opsporende og forebyggende indsats til Folketinget og sundhedsministeren.

Det er hensigten, at rådet i beretningen skal gøre rede for og fremkomme med en vurdering af den of-

fentlige forebyggende indsats og den offentlige opsporingsindsats samt en orientering om internationale resultater, herunder eventuelt internationalt samarbejde, jf. nærmere beskrivelse af rådets opgaver ovenfor under de almindelige bemærkninger.

I forbindelse med, at rådet afgiver sin årlige beretning til Folketinget og sundhedsministeren, kan HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet direkte fremsætte forslag til lovforslag, cirkulærer, handlingsprogrammer og lign. over for Folketinget og sundhedsministeren.

Det forudsættes, at rådet løbende kan fremsætte forslag over for sundhedsministeren og Folketinget på områder, hvor der skønnes at være et mere aktuelt eller akut behov.

Til § 6

Udgifterne til HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådets og HIV-politisk Forums virksomhed afholdes af staten. Rådets sekretariatsfunktioner varetages af Sundhedsministeriets departement.

Til § 8

Da lovforslaget berører emner, der er henholdsvis hjemmestyreanliggender og særanliggender, skal loven ikke gælde for Grønland og Færøerne. Det forudsættes dog, at de færøske og grønlandske borgere også vil kunne drage nytte af det arbejde, som vil blive udført af HIV-opsporings- og -forebyggelsesrådet og HIV-politisk Forum.